

A szerzői jogok és azok védelme

A szoftver- és adatbázis-forgalmazók helyzete

A szellemi alkotásokkal kapcsolatos jogokat már az 1884. évi XVI. törvénycikk szabályozta, de a ma is használatos 1999-ben megalkotott törvény módosított változata alkalmas a technikai fejlődéssel lépést tartó, korszerű szerzői jogi szabályozásra széleskörűen és részletesen napjainkban Magyarországon.

Egysúlyt teremt és tart fenn a szerzők és más jogosultak, valamint a felhasználók és a széles közönség érdekei között, tekintettel a szabad információhoz jutás igényeire is. Gondoskodik továbbá a szerzői jog és a vele szomszédos jogok széles körű, hatékony érvényesüléséről. Az Országgyűlés e szempontokat figyelembe véve, a nemzetközi jogfejlődés eredményeinek követése, valamint szerzői jogunknak az Európai Közösség irányelveivel való további összeegyeztetése érdekében alkototta meg a törvényt.

Az EurotaxGlass's, mint minden adatbázis fejlesztő-forgalmazó cég nagy figyelmet fordít erre a kérdéskörre, és a hazai piacon próbál eleget tenni mindent megtéve a tulajdonos szerzőjogi tulajdonának érdekében. Sajnos a tőlünk nyugatabbra működő partnereink számára a nálunk „működő” helyzetet sokszor magyarázni kell. Értetlenül állnak a termékek ilyen mértékű fekete-piaci előfordulásával szemben.

A jogról

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szerint a szoftver szerzői jogi védelem alá tartozik:

„1. § (2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

c) a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is.”

A törvény szerint a szoftverekhez egyrészt személyhez fűződő jogok (ezek a nyilvánosságra hozatalához, a szerzői minőség feltüntetéséhez, a mű egységéhez való jog), másrészt vagyoni jogok (ezek a többszörözés, terjesztés, nyilvános előadás,

átdolgozás joga) tartoznak, ezek összességükben a szerzői jogok. A szerzői jogok a szerző tulajdona, azokat csak a szerző gyakorolhatja. A szerző a vagyoni jogokat eladhatja, ez esetben a vagyoni jogokat azok tulajdonosa gyakorolja. Ezt nem szabad összetéveszteni egy program megvásárlása után létrejött szerződéssel, ami szerint az ügyfél a felhasználói tulajdonjogot vásárolta meg!

Szoftver vásárlása esetén a vásárló korlátozott használati jogot kap, tehát nem lesz egyik szerzői jog tulajdonosa sem. Aki nem veszi meg a szoftvert, annak nincs a szerzőtől, illetve a tulajdonostól engedélye annak használatára. A szoftver bármely formában történő engedély nélküli használata (pl. interneten való letöltése, használata, módosítása, „magyarítása”, másnak átadása, sokszorosítása) sérti a szerző, illetve a tulajdonos szerzői jogait, amellyel szemben a törvény 94. és 99. §-a alapján eltiltás, a jogsértéssel szerzett gazdagodás megfizetése, kártérítés és nyilvános elégtétel kérhető.

A következmények

A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben. Cégek (jogi személyek) esetében tehát ez az idő meglehetősen hosszú is lehet.

A szerzői jogokkal kapcsolatos visszaéléseknek polgári jogi következményei, de az illegális szoftverhasználatnak büntetőjogi következményei is vannak. Az „1999. évi LXXVI.” törvény mindenre kiterjedően részletezi az egyes szankciókat. Tűzások nélkül és egyszerűen fogalmazva lopásnak nevezhető ez a cselekmény, ami a szerzői jog tulajdonosának kárára történik.

A „Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése” c. Btk. tényállás szerint: „329/A. § (1) Aki másnak a szerzői jogról szóló törvény alapján fennálló szerzői vagy

ahoz kapcsolódó jogát hasznoszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

A meglehetősen terjedelmes törvény miatt nem állt módunkban és nem volt cél annak részletes ismertetése, de az idevonatkozó jogszabályok bemutatása elegendő információt hordoz annak megismerésére.

Adatbázis-„feltörés”

Sok cég speciális informatikai megoldásokat alkalmazva próbálja megvédeni szoftverét a jogtalan felhasználóktól, akik ezeket persze rendre „feltörik”. Ezt az eljárást rendeli büntetni a „Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása” c. Btk. tényállás, ami a következő:

„329/B. § (1) Aki a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott hatásos műszaki intézkedést hasznoszerzés végett megkerüli, vagy e célból ehhez szükséges eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést

a) készít, előállít,

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.”

Előnyök a legális szoftverekhez

A legális szoftverekhez további szolgáltatások is járnak. A rendszeres időközönkénti naprakész frissítéseken túl az esetlegesen felmerülő felhasználói probléma esetén közvetlen („Hot line”) kapcsolat az adatbázis készítőjével a problémák mihamarabbi kiküszöbölése miatt. Ezek mind értéket képviselnek és a napi munkához elengedhetetlen információkat adnak a felhasználók számára, aminek lehetősége csak a legális forrásból származó termékek piacán adott.

(x)